

Tõe Sõnumid

9. aastakäik.

Tallinnas, 1925.

Nr. 3/4.

Hommikumaa maastik.

SurematuS — kuidas seda omandada?

Algades sest ajast, kui esimene inimpaar pattu tegi ja nende järeltulew põlv needmise all on, sai tarwilikuks ülewelt wõi uuesti-sündimise jaoks ettewalmistusi teha, et inimene jällegi igawese elu omanikuks wõiks saada. Selle jumaliku ettewalmistuse pääle tähendades ütleb Peetrus, et ainult need Jumala lapsed on, kes on „uuesti sündinud ei mitte kaduwaSt, waid hulkaminemata seemnest elama Jumala sõna läbi, mis ta igawesti jääb“. 1. Peetr. 1, 23.

Sedasama näitab ka Paulus üteldes: „Kui teegi Kristuse sees on, siis on ta uus loom“. 2. Kor. 5, 17.

Tõelikut usklikust inimeses on uuestiloomine tõeasjaks saanud; sest kõik tema patused kaduwused on jumalikul ligioletul ristilöödud ja tema lõnnib igawese elu teedel. Kui Nikodemus selleks Kristuse juure tuli, et igawese elu tee kohta selgust saada, ütles Kristus temale: „Teie peate ülewelt sündima“. „Kui teegi ei sünni ülewelt, ei wõi tema mitte Jumala riiki näha“. Joan. 3, 7. 3.

Nikodemus näis selle üle imestawat, kuidas wõib täiskaswanud inimene uuesti sündida.

Selle pääle wastas Kristus, et see nägemata wäe läbi ülewelt saab trostatud, mis inimeses uued mõtted, soowid, ihad ja lootused elule kutsuwad. See muudatus saab kogu inimese „uueks“ tegema, nõnda, et see „uus inimene“ tõelikut kogu elu üle walitseb.

Wägi, mida ühenduses uue eluga antakse, on Jumala iseloomu ja elu osad, mis tema õiguse uuestisündinud inimese südamesse asetab.

See on see elu, mida Kristus siia maa pääle inimestele andma tuli. Seda elu wõib inimene oma enese waliku järele omandada.

Rääkides sellest walikust ütleb Taamet: „Ma olen ärawalinud tõsiduse wiisid, ma olen enese ette seadnud su kohtuseadused“. „Seepärast arwan ma kõiki su kästimisi kõikpidi õigeks; ma wihtan kõiki walskuse teeradasi“. Paul 119, 30. 128.

„Ma kutsun täna teie wastu tunnistajaks taewast ja maad: ma olen teile ette pannud elu ja surma, õnnistamise ja ärawandumise; walitse nüüd elu, et sina ja su sugu wõiksite elada“. 5. Mos. 30, 19. Täna pakub ta weel seda eesõigust kõigile, kuid seda peame siin elus wastu wõtma; muidu ei saa meie ükski osa ülestõusmisest ega omanda igawest elu. Selleks ei aita ükski lihaliku sündimise ees-

õigus. Kristus ütleb, et ainult neile saab igawene elu osaks, „Kes ei ole wereft, ei liha tahtimisest, ega mehe tahtimisest, waid Jumalast sündinud“. Joan. 1, 13.

Inimese kahesugune iseloomus

Ainult lihalikult sündinud.

„Sest kõik meie päewad lähewad ära su hirruja wiha läbi, meie lõpetame oma aastad jutu wiisi“. Paul 90, 9.

„Õmeti inimene on sündinud waewaks... Job. 5, 7.

„Mis lihast sündinud, see on liha“. Joan. 3, 6.

„Seepärast, et lihameel on waen Jumala wastu, sest tema ei heida Jumala käsu alla, sest tema ei wõigi heita“. Rom. 8, 7.

„Kes ei usu Poja sõna, see ei pea elu nägema, waid Jumala wiha jääb tema peale“. Joan. 3, 36.

„Kellel Jumala Poega ei ole, sellel ei ole elu mitte“. 1. Joan. 5, 12.

Waimust sündinud.

„Sina, mu hing, oled õdigefõrgema oma eluafemets wõtnud. Ei lasta õunetuSt su peale tulla ja wiga ei pea mitte su maja ligi saama“. Paul 91, 9.

„Suur rahu on nendel kes sinu käsuõpetust armastawad ja nemad ei komista mitte“. Paul 119, 165.

„Mis Waimust sündinud, see on waim“. Joan. 3, 6.

„Ja mis meie iial palume, seda saame meie temalt, sest meie peame tema käsuõnnu ja teeme, mis tema meelepäraSt on“. 1. Joan. 3, 22.

„Kes usub Poja jisse, sel on igawene elu“. Joan. 3, 36.

„Kellel Poeg on, sellel on elu“. 1. Joan. 5, 12.

Uus elu on igawene

Jeesus ütleb: „Uga see on igawene elu, et nemad tunnewad sind ainuSt Jumalat“, ja Joannes ütleb rääkides kristlastega: „... teile, kes teie usute Jumala Poja nime jisse, et teie peate teadma, et teil igawene elu on“. Joan. 17, 3; 1. Joan. 5, 13.

Wärmiselt tarwilik ja tähtis on Jumala lastel seda asja mõista, et nemad, kui nad Kristuse õiguse usu läbi on wastu wõtnud, selle usu läbi ka iseloomu on wastu wõtnud, mis neile igaweseks ajaks jääb. Nende mõtted, sõnad ja teod — kõik sünnitatakse ja edendatakse Jumala Waimu läbi, misugune nende elu ja jõu allikas on... Kui ettemaatlikult peaksid Jumala lapsed, koosõlas igaweste põhiseadustega, elama, alates sellest ajast, kui nad waimust sündinud on ja lõpmata elu läbi elawad!

Kui laps sünnib, siis kantakse tema nimi ja sündimise aeg perekonna registri'sse jisse ja tema omandab seega kõik lapse õigused. Taewas kantakse aeg, mil teegi end Jumalale

pühendanud, taewa raamatusse sisse. Paulus ütleb: „Sest teie olete kõik Jumala lapsed, usu läbi Kristuse Jeesuse sees“. Oleme meie nüüd lapsed, siis oleme meie ka pärjad, nii hästi Jumala pärjad kui Kristuse pärjad“. Kol. 3, 26; Rom. 8, 17.

Kristus ütles oma jüngeritele: „... olgem enam röömsad, et teie nimed taewasse on illes pandud“. Seda raamatuid hiiütakse ka „Talle eluraamatuks“. Lut. 10, 20; Jlm. 13, 8.

Ühes perekonnas omandab lops, ilma et ta ise seda teaks, enda wanemate iseloomu ja kaswab wanemate sarnasels. Kristuse perekonnas waatawad kõik liikmed Kristuse, kui nende eestuju pääle ja alatine tema eestuju pääle waatamine muudab neid Tema sarnasels.

Kristuse elu on nende elu ja Tema elu on igawene. Tema pärandus on nende pärandus, sest nemad on temaga kaespärjad.

Kristlase surmes

Surma otsu. Uudama üle ei wõi mitte kriitlaselt igawest elu rüüda ega teda Jumalast lahutada.

Igawese Waimu läbi osaksaanud elu ei läi surmaotsuse mõju alla.

Apostel Paulus, rääkides inimese lootusrikkast tulewiku wäljawaatest, ütleb: „Sest m'na olen seepeale julge, et ei surm ega elu, ei inglid, ei würestid ega wägewad, ei see, mis praegu on, ega see mis tuleb, ei kõrgus ega sügawus, ega ükski muu loom ei wõi meid lahutada Jumala armastusest, mis on Jeesuse, Kristuse, meie Issanda sees“. „Sest kui meie elame, siis elame meie Issandale ja kui meie sureme, siis sureme, meie Issandale; seepärast eht meie elame, eht meie sureme, siis oleme meie ikka Issanda päralt“. Rom. 8, 38, 39; 14, 8.

Jumal räägib enesest ei mitte kui surnute waid kui elawate Jumalast „sest kõik elawad temale“. Lut. 20, 38.

Kui keegi mulda wariseb, millest ta on wõetud, siis waatab Jumal tema kui isiku peale kes magab, sest tema „elu on warjule pandud Kristusega Jumala sees“ (Kol. 3, 3) kuni ülestõusmiseni. Uega, mis uskliku surma ja ülestõusmise wahel on, ei tunne mullas magaja mitte waid ta magab teadmatalt kuni ülesäratamiseni.

Saadana petlik tegutsemine

Selles artiklis näitab lahkunud E. G. White, kuidas jaadan surnute waimude kujul inimes'e hulka ilmub.

Peaaegu kõik waraegsed nõidumis- ja lausumismõõmid olid rajatud usule surnutega läbirääkimisesse. Need, kes harjutasid nõidumiskunsti, ütlesid endid läbitäimat lahkunute waimudega ja saawat neilt teateid tulewaste sündmuste kohta. Sellest surnutelt üüamise wiisist räägib Jeseja oma raam. 8 peatüki 19 salmis: „Kui nemad wõtawad teie wastu õelda: Küsiige pomisejate ja teadmameeste käest, kes tiuguwad ja iseenestes pomisewad, siis wastake: Els rahwas ei pea oma Jumala käest küsima? „Kas elawate eest peab surnute käest küsima?“

Sama usk surnutega läbitäimisesse moodustas paganliku ebojumala-teenistuse nurgakivi. Paganate jumalaid ussti lah'unud kangelaste jumalaks muudetud waimudena. Nii oli paganlik usk surnute kummardamine. See selgub pühast Kirjast. Israeli rahwa patu kohta Beth-peor'is on teatatud: „Isael elas Sittimis, ja rahwas hakkas minema hoortööd tegema Moabi tütardega. Ja need kutsusid rahwa oma jumalate ohwite juure, ja rahwas sõi ja nemad kummardasid nende jumalate ette. Ja Israel hoidis Baalpeori

poole“. 4. Moos. 25, 1 — 3. Paulja ütleb meile misjagustele jumalatele need ohwrid toodi. Rääkides samast israeliitide langusest (taganemisest) ütleb tema: „Ja nemad heitsid Baalpeori poole ja sõid surnu jumalate ohwreid“. (Laul 106, 28); see on ohwrid, mis olid ohwerdatud surnutele.

Surnute jumaldamine.

Surnate jumaldamisel on olnud tähtis koht peaaegu igas paganluse süsteemis, nagu ka arwatawal surnutega läbitäimisel. Ussti, et jumalad oma tahtmise inimestele teada annamad, neile ka soowikorrall nõu andes. Selle iseloomuga olid kuulsad Greeka ja Rooma oraklid.

Usk surnutega läbitäimisesse püsib weelgi, illegi kristlikul mail. Spirituaalsmi nime all on lewinenud läbitäimise harjutus olewustega, kes nimetawad endid lahkunute waimudeks. Selle eesmärgis on wõita nende sümpaatiat, kes omi armsaid heuda kannud.

Spirituaalsed olewused ilmuwad isikutele nende lah'unud sõprade kujul ja jutustawad waheljuttumisi, mis ühenduses nende eluga,

teostades tegusid, mis nad oma eluajal teoda saanud. Sel viisil mõjutavad nad inimesi uskuma, et nende surnud sõbrad olewat inglid, kes nende kohal hõljuvad, nendega läbi käes. Neid, kes nii esinewad, tõendades, et nemad olewat lahkunute waimud, waadeldasse teatud auartusjega, ja paljude juures leiawad nende sõnad rohkem uskumist, kui Jumala sõnad.

Mitte paljas filmamoonutus.

Paljud peawad spiritualismi ainult pettuseks wõi filmamoonutuseks. Tema üllloomulikkust tõendawad ilmuwused kirjutatasse meeldumil pettuse arwele. Olgugi, et trikkide (filmapettuste) tagajärjed tihti tõeliste ilmuwustena esinewad, on siiski olemas selgeid näitusi üllloomulikkust jöust. Ja paljud, kes spiritualismi kui inimliku osawuse ja kawaluse tagajärje ära heidawad, mõjutatasse nähtud ilmuwuste jõul, mida nad ei taipa, tunnustama selle üllloomulikkust.

Nüüdisaja spiritualism, kui ka muinasaja nõidumine ja ebajumala kummardamine, — misjagustel kõigil surnutega läbikäimine oluliseks põhimõtteks, — on rajatud esimesele walele, mis läbi saadan eksitas Eewat Eedenis: „Teie ei pea mitte surma surema. Seft Jumal teob, mil päewal teie seft söße... ja saate kui Jumal (Moos. 3, 4. 5). Olles rajatud walele, mida jäädwustawad, on nad kõik walede ksoft.

Issanda teadaanne

Eebrelastele keelati täie rõhuga Iga sugune surnutega läbikäimine. Jumal sulus selle usje mõjurikkalt, öeldes: „Surnud, ei need tea midagi... ja neil ei ole elades ühtegi osa enam ei ühestki asjast, mis pätkese all tehakse“. Rog. 9, 5. 6. „Kui tema waim wälja läheb, siis läheb ta jälle oma mulda sellamal päewal lähewad tema kõrged mõtted hukka“. Paul 146. 4. Ja Issand tegi teatawaks Israellile; „Kui üks hing pomiseja nõidade ja teadmameeste poole pöörab, neid hoora wiisil taga hoides; siis tahan ma nüfuguse hinge wastu oma palge panna ja teda ärakaotada ta rahwa seast“ 3. Moos. 20, 6.

„Pomisejad nõiad“ ei olnud mitte surnute hinged, waid kurjad inglid, saadana kästjalad. Wanaaja ebajumalateenistus, misjaguses, nagu oleme näinud, esinesid nüüdisaja surnute kummardamine, kui ka nendega arwataw läbikäimine, oli piiblikliku seletuse järele, kurjade waimude kummardamine. Apostel Paulus, hoiatades omi wendi osawõtmaft milgi wiisil enda paganatest naabrite ebajumalateenistu-

seft, ütleb: „Mis paganad ohwerdawad, seda ohwerdawad nad kurja waimudele ja ei mitte Jumalale; aga ma ei taha mitte, et teie kurja waimude osalifeks peate saama“. (Kor. 10, 20). Paulja rääkides Israellist, ütleb, et „nemad ohwerdasid oma poege ja oma tütreid kurja waimudele“, ja järgmises salmis seletab ta, et nemad ohwerdasid neid „Kanaani-maa ebajumalatele“. Paul 106, 37. 38. Urwamisel olles, et nad surnud inimesi kummardawad, kummardasid nad tegelikult kurje waimusid“.

Nõiduse ellutõusmine uuel kujul

Nüüdisaja spiritualism, rajanedes samale alusele, on ainult selle nõiduse ja kurja waimude kummardamise ellutõusmine uuel kujul, mida Jumal wanasti hukka mõistis ja ära keelas. See on ette kuulutatud pühas Kirjas, kus seletatakse, et „wiimsel ajal mõningad wõtawad usust ära taganeda, ja eksitaja waimude ja kurja waimude õpetuste poole hoida“. 1. Tim. 4, 1. Paulus näitab oma teises Tesaloonika rahwale kirjutatud raamatul saadana iseäralist tegutsemist spiritualismis, mis sündmus oskokohe Kristuse teise tuleku eel aset leeb; ta seletab, et see on „saadana wägewa tegemise järele, kõige walewäega, ja imetähtede ja tegudega“. 2. Tesf. 2, 9. Ja Peetrus, kirjeldades hädaohtu, mis kogudust pidil ähwardama wiimsil päewil, ütleb, et nagu olt wanasti wale-prohwetiisi, kes eksitasid Israeli patule, nii saab ka olema wale-õpetajaid, „kes kõrwalt siese toowad wale-õpetusi, mis hukka saadawad, ja salgawad Issanda ära, kes neid on ostnud... Ja mitu wõtawad nende suure hukatuse järele käia“. 2. Peetr. 2, 1. 2. Siin on apostel ära märkinud spiritualistide õpetajate wäljapaistwat üllloomujooned. Nemad seelduwad tunnustamast Kristust Jumala Pojana. Misjaguste õpetajate kohta seletab armastatud Joannes: „Kes on walelik, kui aga see, kes ära salgab, et Jeesus ei ole Kristus? See on Kristuse wastane, kes Ija ja Poja ära salgab. Iga üks, kes Poja ära salgab, sel ei ole ka Ija“. 1. Joan. 2, 22. 23. Spiritualism, salates Kristust, salgab nüüdisaja Ija kui Poja, ja Piibli teadaande järele on see Kristuse wastase ilmuwus.

Endori lausuja naise läbi antud Sauli surma ettekuulutamisega kawatses saadan Israeli rahwast wõrgutada. Tema lootis, et see mõjutab neid naisnõida usaldama ja tema käest nõu küsima. Seega pöördusid nad Jumalast kui oma nõuandjast ära, asetades (n) saadana juhatusse alla. Järgneb.

Kas kardate üksinda olles?

Earle A. Rowell.

Kuna meil kõigil on meeles aeg, mil meie kartsime üksinda jääda, võime nüüd endale õnne soovida, et, möödudes lapsea pärwadeist, oleme maha pannud ka lapsea harjumused ja kartused. Tõsi on, et meie ei karda enam tont, weidraid loomi ja wiirastusi, kes meie arwates pimeduse enda asupaigaks waltanud. Kuid kuna meie lapsena kartsime olla pimeduses, kardame nüüd meeste ja naistena olla päewaojal.

Pahe seisab selles, et meie ei taha iseendid läbi katsuda. Meie kardame iseenda hingede pimedust. Meie algame, et nende peal musti täpeid leidub; aga meie tahame edasi liikuda, nii pika aja peale kui võimalik, järelkats ja puhastuse protsessi. Nende tõsiolude teadmine, mis suguseid meie kardame, rütuwad ära meie rahuloleku pungad ja meie õnnelikkuse õed.

Et hoiduda üksinda olekust ja igawusest, tarwitab kahelümne aastasaja mees- või naiterahwas igasugust meelelahutust. Isegi lastesse hakkab see moodne kaitteria — kartus filmata enda wigu ja olla sunnitud enda südametunnistuse läbi loobuma mõnest weiksest harjunud patust.

Ebanormaalne kartus üksioleku eest sunnib praegusaja rahwapäälse lugema kõiksugust wäärtusetut kirjandust. Meie loeme rohkem ühes aastas kui seda tegid meie wanemate wanemad kogu eluaja ja suurima osa sellest, mida meie nii ahnelt loeme, oleksid nemad kui ausale inimesele lugemiseks äärmiselt kõlbmatud ainet põlates ahju wisanud.

Kõik kohad rahwaga täidetud.

Rahwamurd, rahwamurd, rahwamurd! Igalpool teatrid üleni täidetud, ja'gpalliwäljad, klubid, tantsu- ja muud lõbustuskohad kihilal täis; rahwast woolab murruna tänavail, neid läheb ka hulgana õhtustele palwekoosolekutele, loengutele jne., kuid kirikud on tühjad. Kõik see näitab palawikulist soowi hoiduda oma südant läbi katsumast, kas see Jumala ees õiglane on.

Minge restoraani, siis näete ärimisest kiiresti oma einet wõttes ajalehte lugewal. Kükünarnukile loetaw mees laua ääres loeb samuti. Nende jaoks, kes sõiigi juures lugemisest ei hooli, tehakse muusikat ja muud lõbu. See kõik põhjustab teadmisele, et intmolewused ei soowi kunagi olla päris üksinda.

Minge reisule, ja teie näete, et kõik rongil wõi aurikul midagi loewad. On teegi luge-

misest tüdinenud, alustab ta kogu jutuaajamist oma ligema naabriga. Isegi inimestega täidetud trammil loetakse päewauudiseid, et mitte aga mõttesse süwenuda, oma hingesse waadata.

Näib, et ainult wähesed neil ruttamise ja askelduse päiwil juudawad omaenda isikuga sellisimist lauem wälja linnatada kui ühe tunni korraga. Linnad kasvawad rahwarwou poolest äri- ja muu asjaajamise ja igasuguse liikumise tõttu, kuna talurahwas maal igawust tunneb.

„Ma soowin olla seal, kus igaminut midagi teha ja meelt lahutada“ saab“ tuuakse esile tihhi põhjusena maalt linnadesse minemiseks.

Jeesus oli tihhi üksinda. „Sa läks üles ühe mäe peale ütsipäinis lugemo; ja kui õhtu sai, oli tema üksi sealsamas.“ Matt. 14, 23. Jeesus „oli üksi palwet tegemas.“ Luuk. 9, 18.

Mõnikord saatis ta mööda terwed ööd mäe peal.

Tema oli 40 päewa ja 40 ööd üksinda kõrwes, olles kusatud kuradist. Üksinda läks ta sel hirmsal tunnil aeda. Kõige kriitilise mail filmopikudel wiibis ta Jumaloga üksinda. Kellel mingisugune kriis eel seisab, see peab seda läbi elama samal wiisil, kui ta tahab õieti tegutseda.

Walmis ootamatustele.

Unult üksinda olles wõidakse kuulda wõtta eeskirje: „Oe wäl ja tea, et mina olen Jumal,“ samuti ka „waitset, tasest hääli,“ mis ütleb: „See on see tee, käige seal peal.“ Siis „mine oma kambri, ja pane uks luttu“ ning ole osakaamises Jumaloga. Siis tema näitab sulle sinu iseloomu wead ja annab jõudu neid sõrwaldada. Siis wõidakse waadata maailmale nätku südametunnistusega, mis waba haawa-

Usalduswäärilise mees.

mistest Jumala vastu sõnadega, misjagustel jõud iseeneses, sest elu on õige.

Kui meie harjutame ükssiolekut iseenesega ja Jumalaga, siis oleme valmis igasugustele ootamatustele; sest meie oleme siis välja kannatanud, otsekui nähes teda, kes on nägematu." Kes Jumalaga tihti ükssinda viibib, sellel on mehisust ja jõudu seista ükssinda Jumala poolt, kuigi terve maailm tema vastu on. Luterus oli ükssinda, kui ta leidis piibli ahelatega kloostris seina külge köidetuna. Tema otsis Jumalat ükssilduses ja hiljem seisis ta julgelt ükssinda keel hädaohtu ja petlikku äraandmist.

Sellel peatselt tuleval „kitsal ajal, mähardust ei olnud siitast, kui üks rahvas olnud, siit ajast saadit“ (Zaan. 12, 1), kui Noa, Zaanitel ja Hiob oleksid sealsamas, nii tõesti kui ma elan, ütleb Issand Jehoova, nemad ei peastaks ei poega ega tütarit, nemad ise peastaksid oma hinge oma õiguse läbi“ (Esel. 14, 20). Igalühel tuleb siis seista üksi. Mida rohkem nüüd üksi ollakse, seda tervem on see siis. Kui nüüd tergetel olufordadel ükssiolek väljakannatamatu, kuidas on lugu siis, kui olufordad rased ja hädaohtlikud?

Olla ükssinda tähendab seega tunda iseenest, Jumalat, maailma ja kõige pealt, olla ettewalmistatud sündmuste vastu, mis maailma peale tulevad, mingisuguste paljad lähenevad warjud panewad juba nüüd kõige wahwamate meeste südamed wärisema kortuse pärast. Olla ükssinda Jumalaga tähendab: seista ükssinda tema poolt kui kriis läheneb. See tähendab: alati valmis olla wastama kohuse tullele, ära näha Jumala ettenägemust igas elu juhtumises.

Raswamine usus

Ühinõud, mis läbi enama jao inimeste juures usu elu saab edendatud, on suured raskused. Meie ei saa keegi wägewaks usus, kui melle ainult õnne päikene naeratab. Tormid kõwendawad meie usku. Usk ei ole mitte and, mis wärskendawa kaste sarnaselt teewast maha langeb, waid tema tuleb harilikult waimulikus wõitluses ja heitluses.

Waatle majesteetlikke tammesid; mil põhjusel on nende juured nõnda sügawale maasisse juurdunud? Küsi seda kewadetormidelt ja nemad jutustawad seda sulle. Ei kewade wihm ega mai kuu päikene ole seda teinud, waid palju enam walf torm, mis nende latwufila ja senna on wintsutanud; selle mõjul on tamme juured ikka enam ja enam sügawamale tunginud ja kindlamat peatuspaika otsinud.

Nõnda peab ka meiega lugu olema. Kangelasi ei kaswatata mõnuses ja walfetes kosarmu-ruumides waid winguwa kuulide rahe ja suurüki muusika waldawa mürina all. Samuti on lugu ka kristlasega. Kindel usk peab rasketes läbitatsumistes ülesseätkama. Kellel tarwis pole raskeid läbitatsumisi läbitaha, see ei jõua italgil õigele siidamekindluse täiusastmele.

Kes italgil waenlase pääletungimisele pole wäljapandud, ja sellel pole tarwis olnud sellele vastu panna, ei saa wõitlusosowaks ega suuda italgil waenlasi tagasi lüüa.

Meie peame walmisolema rasketele läbitatsumistele wastuminema, kui tehame usus wõitjateks saada. Spurgeon.

Rannatus õpetajana

„Rannatuselst tuleb õpetus“, ütleb Kreeka wanaõna. Õnn waletab aga õnnetus on alati tõde, ütleb Boethius, kes wangikorka tegemust pidi maitsema. Iisklise läbielu kaudu teame meie: nispea kui üks suur õnnetus meie elu wopustas, tekkis meie waimueluse koha muudatus; meie waatlesime nii paljugi asju teistsuguse pilguga, mõtlejime teisiti, otustasime ja hindasime teisiti. Rannatuse priilid suurendasid ühte osja ja vähendasid teiste asjade wäärtust; kogu meie waatepilt paistis ümbermuutunud olewat.

Rannatus on üks hea õpetaja, aga teda ei armastata millalgi. Tema õpetuse wiisid on liig karmid ja sellepärast meile meeldimatud.

Sellest meistrikt wõime ükssiate tundide ja päewade jooksul rohkem õppida, kui muidu kuude ja aastate kestel.

Julge pärast on maailm!

Kui meie praeguses segases maailmas tohime Piiblit rääkida lasta, siis ütleb see meile: „Õndsad on tasased, sest nemad peawad maa pärima“.

Kas on see meie mõistetega kokkufõlas, wõi ehk paistab see hoopis wastandit tõendawat? Kui meie aga siin juures küsimuse ülesseame: Kas ei tarwita see suurt julgust, et walfelt ja rahultkult meid ümberkõwate woolude kestel teguteda maailmas, mis tormipilwete sarnaselt rahutu, — milles kramplikus pinewuses kõike, mida inimese mõttewõim teostada suudab, selleks esile tuuakse, et üldise nõutuse ja argtuse worjukoletisteamale peletada?

Kristlane, kes Piiblit enda elu alusamats põhialuseks wõtab, lähleb julgelt ja kõikumamatalt sellest elust läbi oma eesmärgile, et oma pärandust—uut maad—omandada. M. Sch. ametel.

Neli ilmariiki

ja nende rajadelt tekkiwa waimuliku wõimu ebatõed

(Järg).

Rappardi ütelse järelle koondub Spiritismi wõim pühilause: „Sa oled surematu ja tohtid seda teada, et sa ilmsurematu oled.“ „Spiritism“ lht. 21.

Selle wastu teatab aga Piibel: „Esimene inimene (see teadlik mina) mullast on mullane.“ (1. Kor. 15, 47, temal ei ole mingisugust sündimises kaasaomandatud suremata olekut, waid see saab temale alles, tema elawa usu tagajärjel Jeesuse, Kristuse sisse, ülestõusmise päewal osaks.

Kuni selle ajani ei tea surunud, olgu nad hääd ehk kurjad, midagi. Rog. 9, 5. Nemed hingawad kõik ühiselt eneste haudades ja nende tundmuseta eluohi hingab Jumala käes. Jes. 57, 1, 2; Rog. 12, 7. Seega on siis iga sugune läbikäimine surnutega wõimata ja iga niisuguse wõimaluse jaataw oletus — olgu see pärit las kirikuõpetuse wõi spiritistide poolt, on ühest ja samast allikast pärit, nimelt — saatana walest, mis lord Paradiisis öeldud: „Teie ei pea mitte surma surema.“ Meie tunnustame õigeks waimude ilmumise wõimalused ja ka nende imed, kuid ainult on need kõik — nende tõenduste pääle vaatamata, et nad surunud inimeste waimud olla — kurjade waimude waimud.

Spiritist wõib mõelda waimude ilmumiste päewapildistamisest nende tõnelemisest ja imetegudest enda suremata oleku tõendada wõtaw, kuid kõigest sellest hoolimata saab ta lord surma surema. Pi bliuskuja usub aga sellepärast Piibli õpetust, et see elaw, kes oli surunud ja ülestõusnud, selles tema wastu räägib, tema sees oma ülestõusmise läbi uue elu eile toob ja Kristuse ülestõusmine on nõnda tema ülesäratamise pandiks — tema saab elama.

Kes Jumala sõna oma usu aluseks wõtab, wõib sellest saatanlikust ehitusest wabaks jääda; parem on Jumala tõde uskuda, kui waimude läbi walet teada saada; parem on hääd Karjase koputamist südameussele tähele-

panna, kui waimude koputamist kuulata — alati temaga ühenduses olemist maitsta ja tema teisel tulemisel tema igawese elu osalt jaks saada.

Spiritismi lewinemine Pastor Rohnert kirjutab: „Spiritismil on iseäranis kõrgemais ja haritud ringkondis poolehoidjad; palju õpetlasi, profesoriisi ja riigiametnikke hoiawad tema poole“. Lehek. 266. Nende kirjandus ulatab juba üle saja kõite ja neljakümne kuukirja. Nende poolehoidjate arwu on väga raste ülesanda, sest et nad enamasti ilma kindla organisatsioonita on ja mitmesuguste kirikute alla kuulowad. Rohnert arwas juba 1888 aastal nende arwu 11 miljoni pääle, spiritistid ise tõendawad aga nende arwu 20, ja isegi 50 miljont olewat.

Kurjad waimud on iseliktud olewused.

Tema imed tõendatud. Pastor Rohnert tähendab selle kohta: Lauad ja teised mõõblid liigutawad end paigast, kerliwad — ilma et neid keegi puudutaks — õhku ja hõljuwad jääl edasi tagasi ehk jälle kontaktie — nägemata kätest — awatud aknast kas sisse wõi wälja; raskete asjade taal kahaneb ja neid wõib wähesse waewaga tõsta, sidumismäärile tekkivad sõlmed sisse; kahe wastastiku kokkupandud kwiitahwi sisekülgedele kirjutab jenna wahela pandud krihwilikene, paberile, mis kuhugi luku taha pandud, ilmub kiri. Järsku ilmuvad inimese liitmeosad, nii kui känd, mis kohalolejaid puududutawad, terwed waimudekogud saawad nähtawaks, kes kohalolejatega jutustawad, neile illesid ulatawad ja ka endid päewapildistada lubawad.

Need on kindlasti imelikud ja filmapaistwad ilmumised, mida on toimepandud teadusemeestest, niikui: hingeteadlastest, lahutusteadlastest, looduseuurijatest ja matemaatikeritist koosnewa uurimiskommissionide ees, nõnda et siin pettusest ega taskufunstiiklusest juttugi ei wõi olla“. Lht. 264, 265.

Dr. Du Perls'i sõnad on tähelepanemisväärtlikud: Aratundmine, et spiritistlikud nähtused seaduslikul alusel on, on kindlalt tagatiseks et spiritism enda arenemiskäigul ikka enam ja enam teaduslikumaks saab.

Sellel ei või aga loomulikult teist tagajärge olla, ega teistjulgusele lõpule jõuda, kui et kõik maailm järgmisel aastal ajal spiritismi uskuma jääb. Reflams U.-B. bibliotek, nr. 3116, lht. 97.

Tuld taewast maha. Meie aja spiritism, mis Ameerika Ühisriikides tekkis, teeb juba nüüd suuri imetähti. See on oma imetegewa, saatatliku väega juba üle 50 aasta tegewuses ja temal on ikka suuremad tagajärjed ning tema poolehoidjate arv suureneb järjekindlalt. Tema kõige suurem imetöö — tuld taewast maha tulla lasta — on weel eespool. Tema ei saa seda mitte oma wastaste häwitamiseks tegema waid selleks et neid uskuma panna et tema see õige prohwet on ja et tema oletused — paawsti õpetusele ustawaks jääda — õiged ja Jumala nõusolekul sünniwad.

Sel wiisil teeb tema Eria tegu järele, kuid ainult selle wahega, et ta prohwet Eria asemel — sellele selleks wõimalus anti tuld taewast maha saata, et aralangenud Jerasli jälle Jumala käsu wastu sõnakuulmisele saata — seda imetegu saab tarwitama, et seega inimesi paawsti õpetust enam uskuma ja wastuwõtma sundida, kui Jumala käsusid.

Jumal lasseb niisugust wägawat effitust sellepärast maadwõtta, et need inimesed, kes ei ole wõtnud tõe armastada ega uskuda, lõpeks walel usuvad ja nõnda nuhtlustüpsiks saawad. 2. Tess. 2, 9—11.

Kuidas aga saadanal kordaläheb waleimetegude läbi inimesi waleteele wiia, seda näitab meile järgnew salm.

R a h w a w a l i t s u s. „Ja esitab neid, kes maa peal elawad imetähtedega, mis temale antud teha esimese metsalise nähes ja käsib neid, kes maa peal elawad, ühe kuu teha metsalisele, kellel mööga haaw on ja kes oli elusse jäänud“. Ilm. 13, 14.

Maa seest ülestulew metsaline teeb selleks suuri imetähti, et oma alamaid scata mere-metsalisele, kes pärast surmahaawa jällegi elawaks sai, kuu tegema. Siit leiame järgnewa peatuspunkti selle wõimu aratundmiseks. Mitte see metsaline, see täidesaatew riigiwõim, ei tee seda kuu, waid see peab nende imetegude läbi rahwa pääle mõju awaldama et nemad seda teewad. Järjekult

peab siis selle riigi walitsuswõim enamasti rahwa läes olema.

Ei see iseäranis Ameerika Ühendatud riikide, kui esimese täieliku wabaritgi. kohta maksen on, leiame juba Rossingi sõnadest: „See on sellejärele siis demokraatiline (rahwa-walitsusline) rahwaesituse kogu wõi walitsus, mis kogu rahwa walitud esitajate kaudu tegutseb“.

Metsalise kuu. Selle kuu tähenduse seletamine, mida Rougemont „araseletajate riikiks“ nimetab, sünnitab sellepärast neile palju waewa, et nad selles mõnda püstitatud kuu, nagu Nebukadnetsari wõi Rooma keisri oma minewikus, näewad.

Rougement ise on aga õigelt jälgil nähes selles kuu mitte mõnda mettallist kuu, waid kui midagi enneolewa, metsalisesarnase walitsuswiisi järetegemist. E. Prager tähendab siia juure: „Nõnda nagu paawstlus juba sagedasti selleks ilmalikude wõimude teenistusse on annud, et oma isiklik wõimu suurendada, nii saab see ka wiimasel ajal olema. Ehk küll see wiimne metsaline ainult esimese metsalise abilise näib olewat, seab tema siiski teda ainult selleks oistarbeks teenima, et selle wälise wõimu läbi oma waimuliku mõju kõikide maailma elanikkude üle maksma panna ja kindlustada, et ta siis maailma walitsejate ja riikide üle nõnda wõiks oma mõju maksma panna ja nende üle walitseda, kui waim ihu üle“.

Meie siitamaalse seletuse põhimõte on lihtsalt see: Pärast protestantlik, waba Ameerika, see wabaduse maa, peab lõpuks paawstliku sunniwalitsuse moel ümberkujundatud saama. Kui see maa, kus riik ja kirik täiesti lahutatud, kus rahwale pühalku seaduse kaudu igale ühele täieikl südametunnistuse wabadus kindlustatud, nii täielikult paawstliku põhimõtte järele on ümberkujundatud, et ka sääl riik ja kirik ühendatud saawad ja Jumala püha käsu wastaselt, paawstliku suusõna õpetuste järele usulil sundmus teostatatse, siis on paawstlik kuu, ennem protestantlikul, wabal maal, täielikult ülesejätud.

Niisugune sügawamõttelise muudatuse teostamine ja nõnda suur protestantismi langemine tarwitab isegi Ameerikas aega ja seda wõib ainult saadankste imetegude läbi teostada.

Selleks oli aastasadadid tarwis, kui Rooma piiskop end mitte üksi preestrite, waid ka kõikide ilmalikude walitsejate üle ülendas ja enda läes nii ilmaliku kui ka waimuliku mööga ühendas ja seda hoolsalt „ketserite“ maha surumiseks tarwitas. Järgneb.

IMELIK, AGA TÕSI

R. Geene

3. järg.

Aga kuule, mis Luuka 23. ptk. viimane salm ütleb: „Aga nemad läksid tagasi ja valmistasid kallid rohtusid ja salwi ja hingamise päeval seisis nemad rahul käsu järel“. Siin on küll wiist neljas käst mõeldud, üks ole õige? Näib nii olewat, wastas naine kannatamatalt. Meie teame, et kuni ülestõusmiseni nädala seitsemes päew hingamise päew oli. Mida aga meie otsime on see kirjakohht, mis näitaks, et Jeesus hingamise päewa ümbermuutnud on. „Kuid meie ei leia kusagilt niisugust kirjakohhta“, wastas mees.

Tema oli sel ajal, kui ta naine jutustas, kogu Joannese ewangellumi läbi otsinud ja leidnud, et Kristuse armastatud jünger sedasama lugu jutustab, kui telfedki kolm ewangelistit — et Jeesus esimesel nädala päewal ülestõusis sellejärele, kui hingamise päew möödas oli. Mees wõttis enda prillid silme eest ja — ülesse lakke waadates, süwenes ta oma ette mõtetesse; naine waatas mõttetult oma ette lauale ja tegi masinlikult pliiatfiga walgele paberile täpikese.

„Angus“ hüüdis ta äkki, „lugu hingamise päewaga on tõesti imelik. Mis mõtled sina selle kohta?“

Mees raputas mõttes pääd. Järsku muutus tema nägu rõõmsamaks. „Wõib olla eht on seda apostlid ümbermuutnud“, ütles ta elawalt. Wast eht kästis Kristus Paulust seda ümber muuta, kui ta temale end ilmutas. Meile on weel nii kui nii kaks kirjakohhta järele waatamata. Ta haaras lauast Konfordanzi ja säält järelewaadates awas ta Apostlite t. 20 ptk. 7 salm.

„Aha“ hüüdis ta rõõmsalt, „siin on küll midagi, mis huwitaw on. Kuula! Aga esimesel nädala päewal kui jüngerid olid kofku tulnud leiba murdma, rääkis Paulus nendega ja tahtis teisel päewal ära minna ja jättas oma kõnet keskööni“. Mis mõtled sa selle kohta?“

Pitema mõtlemise ja salmi ütelugemise järele wastas naine: See ei kõla sugugi midagi sellekohast tõendawalt. Gest esiteks ei nimetata siin üldse hingamise päewa. Ei üski, kes tahab Jumalale sõnakuulelik olla, ei saaks selle salmi alusel tema kästu muutma“.

Mees sai selle wastuse kohta wähe pahaseks ja küsis: „Paistab, kui lahaksid sa seitsemendat päewa kaitsma hakata?“

„Ah, ei Angus“ wastas naine naerata des, „aga mina otsin tõde taga ja selle kirjakohhas ei näe ma mitte palju walguft“.

„Aga siin on ju ometigi öeldud, et nad nädala esimesel päewal kofku tulid leiba murdma“.

„Ma tean seda kallts. Aga Ap. tegude 2. pt. on kusagil öeldud, et nemad igal päewal koostäisid leiba murdmas. Mul on see selgesti meeles, et ma seda olen lugenud. Kuidas on aga wõimalik selleläbi hingamise päewa muuta?“

„Ei, seeläbi ei saa see küll kuidagi muudetud“ wastas mees. Kuid meil on üks kirjakohht esimese nädala päewa kohta weel lugemata. See on 1. Kor 16, 2.

„Igal esimesel nädala päewal pangu igaüks teie seast midagi enese juure kofku ja kogugu warandust seda mööda, kui temal jõudu on, et siis wast raha ei koguta, kui ma tulen“.

Siin ei räägita ju üleüldse mõne päewa pühitsemisest. Siin kuulduw ennemini jutt olema mõnest raamatupidamisest wõi annete kottupanemisest.“

Naine waitis ja mõtles oma ette. Võpuks ütles ta: „Ütle mulle awalikult,“ Angus, „kas sina hakkaksid nende kirjakohhtade alusel pühapäewa pühitsema?“

„Ei, seda ei teeks ma mitte,“ wastas mees wiititades. Lühikene aeg waatasid nad üksteisele uuriwalt näkku, misjärele naine ütles:

„Ei olegi ime, et Proua Berkin nõnda wiitatas oli ja enda rahu rikkuda ei lastnud. Ma mõtlen ta teadis küll, et niisuguseid kirjakohhti, nagu mina otsin, piiblis ei ole. Oh kui lapsik olin ma seekord! Kuid siiski usun ma ikka weel, et tema kuidagi eksituses on. Kuidas peaks küll see asi tõelikult olema?“

„Oleksin mina sinu asemel,“ ütles mees, „ma küsiksin kohe Dr. Mat'lt järele,“ ütles ta.

See on ju ometi iseenesestki mõistetaw, et see wõimata on, et ühel ainsamal naisel kogu ümbruses õigus oleks, ja et kõik telfed eksituses oleksid. Tema wõiks sulle selle asja wite minuti jooksul ära selatada“.

Kristliku kasiinuse üld-põhjused

(Järg.)

Tema esitab piiramatu söögisu erjuse tulemusi. Moraalsed jõud on nõrgendatud, nii et patt ei näi patulikuks. Kuritööid võetakse kergelt, ja kired walitsewad meeli kuni head põhikõpetused ja mõjud on juurteni hävitatud ning Jumal on teotatud. Kõik see on ülemäärase söömise ja joomise tulemus. See on asjade ideline seiskuford, misjagune Kristuse seletuse järele saab walitsema tema teisel tulekul.

Õnustegija esitab meile midagi kõrgemat, mille eest peame muretsema, kui ainult, mida peame sööma ja jooma ja millega end katma. Söömine, joomine ja riietamine on aetud niisuguse äärmuseni, et nemad saawad kuritegudeks. Olles wiimis'e päewade silmapaistwate pattude hulgast, moodustawad nad ühe Kristuse peatse tuleku märkidest. Aga, raha ja jõud, mis kuuluvad Issandale, kuid mis tema meile on usaldanud, raisatakse illeltigse riietamise ja pöörase söögisu rahuldamise peale, mis wähendawad elujõudu, tuues kannatust ja tõdunemist. Wõimata on esitada meie ihusid elawa ohwrina Jumalale, kui meie jätkuvalt täidame neid ebatõmbuse ja haigustega, orjates pattu.

Eutwuneda tuleb asjaoludega kuidas süüa ja juua ja end riietada, et alal hoida terwist. Haigus on loodusseadusest üleastumise tulemus. Meie esimene kohustus, misjagust wõlg-neme Jumalale, is'endale ja oma ligimistele, on allumine Jumala käskudele. Need warjawad endas ka terwishoiu seadused. Kui meie oleme haiged, siis paneme raske ülesande enda sõprade peale, tehes end kõlbmatuks täitma enda kohuseid perekonnas wõi enda naabrite juures. Ja kui tulemusena on warane surm, siis toome kurwastust ja kannatust teistele; meie rõõwime enda perekondadelt ja naabritelt selle abi, mida oleksime wõinud neile anda ja riisime Jumalalt selle teenistuse, misjagust tema meilt nõuab oma au edendamiseks. Kas meie ei ole siis mitte, selle sõna laiemas mõttes, Jumala seadusest üle-astujad?

Aga Jumal on halastaja ja õrnatundeline, ja kui walgus tuleb neile kes patuorjuse läbi endale kahju on teinud, kui nemad kahetsewad ja andeksandmist paluwad, siis wõtab tema neid armulikult wastu. Aga milline alawäär-tuslik, halatsemiswääriline ohwer, kõige pare-mal juhusel, esitamiseks ühe puhta ja püha Jumalale! Oh, milline õrn halastus, et Tema

ei lüka togasi kannatawa, kahetsewa patuse ülejäanud wiletsat elu! Tänu olgu Jumalale, kes peastab niisugused hinged otse'ui läbi tule!

Õnningate waated waimuelu peale, nagu oleks piiblikõpetus wastukõlas terwishoiu õpe-tusega, on saadana targutus. Piiblist ei ole wastukõlas ei kehliku ega Waimuliku terwi-sele. Jumala Waimu mõju on kõige parem arstimisabinõu haiguste wastu. Taewas on täidetud terwisega, ja mida sügawamini tae-walikud mõjud realiseeruwad, seda kindlam on uskliku haige paranemine. Kristuse õiged põhikõpetused awawad kõigi ees hindamatu õnne hallika. Usk on alaline hallik, millest kristlane wõib juua soowi järele, ilma, et ta kunagi hõllikat tühendaks.

Wahetord waimu ja keha wahel on väga intiimne (üldamlik). Kui üks kannatab, siis tunneb teine kaasa. Meelelaad awaldab mõju keha organismi terwise peale. On meel wõba ja rõõmus selles teadmises, et dieti tegutsenud ja rahulduse tundes, et te'stele õnnistuseks olnud, siis loob see lõbusa meeleolu, mis awaldab wastumõju terve süsteemi peale, pannes were wõbamalt ringi woolama ja wirgutades terwet keha. Jumala õnnistus on terwestegew jõud, ja need, kes rohtel mõõdul teisi õnnistawad, leiawad seda imelikku õnnis-tust südames ja elus.

Kui inimesed, kes on orjonud pahu, patu-likke harjumusi, annawad järele jumaliku tõe waimule, siis elustab selle tõe tegutsemine südame kallal moraalseid wõimusi, mis näi-sid olewat paraliseeritud (mõjutuks tehtud). Wastuwõtja omab tugewama, selgema aru-saamise kui enne seda, mil ta oma hinge igawese Kalju külge kõ tis. Issgi tema keha-line jõud kosub selle tõttu, et ta omale ela-walt ette kujutab oma julgeolekut Kristuses. Jumala i'ääralik õnnistus, mis hingab wastu-wõtja peal, on iseenesest terwis ja tugewus.

Need kes käiwad tarkuse ja pühaduse tee-rajal, leiawad, et „jumalakartus saadab kõigi asjadele lastu, sest temal on sellesinatse ja tulewase elu lootus“. Nemad on tundelikud elu tõeliku rõõmu wastu ja neid ei piina kunagi kahetsus pahasti mõõdasaadetud tun-dide üle ega tumedad etteaimdused, nagu seda ilmainimesed liiga tihti tunda saawad eruta-wate lõbude waheaegadel. Jumalakartus ei ole wastolus terwishoiu seadustega, kuid on koos-kõlas nendega, Issanda kartus on kõige tõe-liku heakorra põhjalus.

Arstirohtude tarvitamine

Harjumus, mis hulgate haigustele ja sage-
dasti veel halvadele juhtumistele põhjuseks
saab, on palju mürgiliste rohtude tarvita-
mine. Paljud, kes haigeks jäwad, ei taha
end sellega tillitada, et nad enda haiguse
põhjuse väljauuriks. Nende päämure on
ainult walust ja wastikutest tunnetest wabaks
saada. Selleks tarwitawad nad arstirohte
millede tõelise omadusest nad wähe teawad,
wõi ehk pööravad nad mõne niisuguse teatud
rohu saamiseks arsti poole, mis nende loomu-
wastase teguwiljade wastu peab mõjuma,
kuid nad ei mõtlegi oma terwisele kahjuliku
eluharjumust maha jätta. Kui mõne rohu
tarwitamisel kohe soowitawat tagajärge ei näi
olewat, siis proowitakse teist j. n. e.

Inimesi peab õpetatama, et arstirohi
ühtegi haigust ei paranda. On ju tõsi, et rohi
mõnikord silmapilkselt tergendust toob ja et
arstitaw isik rohutarwitamise järele paranema
paistab, kuid see sünnib sellepärast, et inimese
kehas veel loodusliku jõudu mürgi wälja-
heitmiseks küllalt tagawaraks, mis haiguse
tekkimise põhjus oli.

Terwis asub jällegi tagasi ilma arstirohuta,
aga enamatel juhtumistel muudab rohi ainult
haiguse oluforda. Sageasti paistab kui oleks
mürgitollused ärawõidetud, aga järeldujed
jäewad kehasse ja sünnitawad jälh hiljemal
ajal suurt kahju.

Paljud omandawad enesele mürgiliste
arstirohtude tarwitamise läbi eluoegselt hai-
guseid ja nii mõnigi elu läheb kaduma, kes
loomulike rawitusmetoodide tarwitamisel
oleks wõinud päästetud saada. Paljudes nõnda-
nimetatud arstimiswahendites sisalduwad
mürgitollused ärritawad harjumusi ja ihasid,
mis nii ihule kui waimule hulatust tähen-
dawad.

Paljud harilikudest arstirohtudest, mida
nõndanimetatud, „tõikide haiguste wastu“
tarwitatakse, ja wahest ka isegi need rohud,
mida arst ettekirjutab, aitawad selleks oma
osa kaasa, et nad alatisele joo wastawa joo-
tide, oopiumi ja morfiumi tarwitamisele alguse
panewad, mis nii tole needmine kogu inim-
joole on.

Terwisstandew wägi on looduses

Paremat asjade seisuforda wõime ainult
siis loota, kui rahwast õigetele põhiopetustele
kaswatatakse. Arstid peaksid inimesi õpetama
et terwestegew wägi looduses ja mitte arsti-

rohus sisaldub. Saigus on looduse puud leha
sellest seisufordast wabastada, mis looduse
käsudest üleastumise läbi on tekkinud. Hai-
guse juhtumisel peaks haiguse põhjus saama
findlastehtud. Terwise wastane seisuford peaks
saama muudetud ja wastuoltsa harjumused
mahajäätud. Siis peaks loodust tema puuetes,
rikkeid kõrwaldada ja leha õiget seisuforda
ülesäeda, kaasaaidatama.

Loomulikud arstimiswahendid

Puhas õht, päikesepaiste, kasinus, puhkus
liigutused, õige söömiswiis ja toidud, wesi
tarwitamine nii seest kui wäljastpidi — need
on õiged arstimiswahendid. Iga inimene
peaks looduse terwestegewat wäge tundma,
ja teadma kuidas seda tarwitada tuleb. Olu-
line on neid põhimõtteid tunda, mis haige-
rawitust sisaldawad ja samuti ka tegeliku
haridust omandada, mis meile wõimaldab
neid tundmisi tarwitada.

Sooduslike arstimiswahendite tarwita-
mine nõuab hoolt ja waewa, mida paljud ei
taha hääl meelel tarwitada. Arstimises ja
ülesehitamises tõttab loodus aeglaselt ja pais-
tab kannatamatale liig pikaldane. Kahjulike
ihade rahuldamise mahajätmine nõuab ohw-
reid. Aga lõpuks leitakse, et loodus, kui teda
ei talistata, enda töö targult ja hästi teeb.
Need, kes tema käsudele testwalt sõnakuule-
likud on, saawad enda palga terwes kehas
ja waimus lõikama.

Kõige parem joogiline

Mida peafime jooma? Mamatel astmetel
olewatele loodolewustele on see lihtne küsi-
mus, sest nemad igatsewad ainult wett. Inimene
näib aga niisuguste jookide järele tar-
widust tundwat, misjoguseid ei ojast ega
hallikast saada pole. Wesi ikki ei näi tema
janu kustutawat. Mikspärast?

Ärritus, mis pipra, sinepi ja teiste jar-
naste maitseainete kui ka ülestigse soola ter-
witamise järele tekib, äratas meis tungi
tuimestusainete järele, et seega ärritatud
närwiotsakesi rahustada.

Selleks tarwitatakse alkohollisi jooke, teed,
kohwi ja palju mitmesuguseid kunstjooke.

Tõeliskult et rahusta niisugused ained mitte
janutunnet, waid suurendawad seda veel enam.

Iga jook kustutab ainult nõnda palju
meie janu, kui palju ta wett sisaldab, selle-
pärast joogem ainult puhast wett.

Noor/oo osakond

„Mina olen liig suur patune“

Nõnda mõtlewad ja ütlevad sagedasti väga heatahtlitud maailma meeles elavad noored, kui neilt küsib mits-päraft nad asflitkude selka ei kuulu.

Rõit wabandused, et teegi kristlane ei ole, on pettused ja pahad, kuid seesuguste üteluste seast on kõige lootustandwam ütelus:

„Tulge kõit!“

„Mina olen liig suur patune“. Minult selle jaoks on tõelkult lootust, kes end nõnda tunneb, kuna neil, kes end rahuldawad ja head tunnewad olema, igasugune pääsemistee puudub.

Ütle mulle et sa patune oled ja mina teatan sulle, et sul õnnistegija on. Kristus ütles: „Mina ei ole tulnud õigeld waid patuseid meele-

parandamisele kutsuma“. Lul. 5, 32.

Mina rõõmustan, et teie patused olete, ja et teie tunnete, misugune hirmus asi patt on. Teie tunnete, et see teid teie Jumalast jäädawalt lahutob. Teie peate ennem oma häda tundma, kui teie abi ohtite. Kes halge ei ole, et saada liialgt arsti järele. Kui teie enda patu haigust tunnete ja tunnistate, siis näete, et teil abi tarwis on. Üts ainum arst on olemas kes wõib teie haigust tagojärjekalt arstida, kui teie ainult teda usaldate.

Üts kuulus kunstnik tahtis kord kerjuse pilli maalida, milleks omale poseeriat kerjust otflis. Lühikeste otflimise järele leidis ta selleks kohase isitu, sellega nad peegi kottuleppisid. See waene kerjus ott äärmise't wiletlate närubega laetud, nälginud ja pesemata näoga, sassis juukstega ja paljojalu.

Ta pattus selle kerjusele selle eest paraja tasu, et ta tema töötuppa tuleks, ja endast pilli maalida lubaks. Koffuräggitud ajal ilmus kerjus teatud löötuppa, kuid kunstnik ei tunnud seda kerjust ära. Ta ott end puhtaks pes-

nud ja puhtamad riided selga pannud; tema juuksed ottid korrakult kammitud ja saapad jalga pandud. Tema ei paistnud enam sugugi kerjus olewat.

Seda nähes ütles kunstnik pettunult: „Mina ei wõi teid tarwitada; mul on kerjust tarwis“.

Jeesus tahab igat patust just nõnda kui tema on. Sellepäraft ärge püüde iseennast oma jõuga puhastada. Jumala riidetuba awatasse ainult närubega laetud kerjustele. Jumal ei saa midagi teie kasuks teha, otgu ainult siis, kui teie seda ise igatsete. Kui teie ise hakkate eneste riideid lappima, püüdes ise end paremaks teha, siis ei saa Jumal teid aidata.

Meie oleme tõelkult kõit palju pahemad kui meie ise endid peame. Meed, kes mõtlewad, et nad nii pahad ei olegi, on kõigetawgemal Jumalost ära. Jumal püüab melle selgels teha kui halasti kerjused meie oleme ja et kõit meie eneste õigus on kui roojane riite; meie peame tema kutsut kuulma ja enda roojased riided ümberwahetama Kristuse õigusekuue wastu. Meie ei ole teegi nõnda suured patused, et Jeesus meid õndsaks teha ei wõiks.

Temal ott Pauluse jaoks armu küll, kes enda tundis kõigesuurema patuse olewat. Tema halastas ta Moosese pääle, kes 40 aasta wanaduses mehe meha löi. Tema päästis ta Beetruse kes teda awalikult ärasalgas. Tema wõib igat ühte päästa.

„Waata, oma käte peale olen ma kind märkinud“.

Keegi on ütelnud, et Joan. 17, 23 salm on kõige awalisem kirjakohat piiblis. Sää on öeldud et Isa armastab meid sama palju, kui oma Poega. Meie ei tunne siis tätelikult Jumala armastust, kui meie kuidagi endid wabandada püüame ja mõtleme, et meil usu teel täia wõimata on.

Üts noormees tüdines kord ära oma kodusest elus ja rändas laugele maailma. Kuid peagi sattus ta raskustesse, kannatas ütsiduse ja nälja mõjul, kuid kartis koju tagasi pöörata.

Olles mitmeti raskuses ja puuduses wõõr-
sil ütles ta lõpeks iseenele: „Mul on ju isa,
kuid ega see mind wist enam toju wastu
ei wõta, kuid ma kirjutan siiski emale“. Tema
kirjutas emale järgmised sõnad: „Armas ema,
mina sõidan täna õhtul teie kodust mööda.
Kui sa tahad et ma toju tulen, siis riputa
maja lähedale õue üks lina wälja, et ma
seda eemalt näha wõiksin ja siis teaksin toju
tulla“.

Kas teadks see wäene poiss oma ema
tundeid tema wastu? Teie, kellel on emad,
wastake!

Selle poisi mõlemad wanemad ootasid
poega kannatamatalt ja imestasid miks pärast
tema ei kirjuta. Ema oli wäga kurb poja
kahtlustuse pärast nende wastu, kui ta kirja
kätte sai, kuid ta oli piiritult rõõmus teate
üle, et ta tojutulemas oli. Tema kartis nõn-
da wäga et wast eht üks lina ei paista po-
jale hästi filma, sellepärast riputas ta kõik
oma linad märguandmiseks wälja ja laenas
neid weel naabritelt niipalju juure kui ega
sai ja riputas neid kogu maja ümber olewa
ala täis.

Kord ütles üks tütarlaps oma lese emale,
et tema on otsustanud linna tööd otsima
minna. Seda kuuldes oli ema wäga mures
oma tütre pärast, kuid andis siiski lõpuks
oma nõusoleku, kuid tingimise, et tütar
temale igal nädalal kirjutaks.

Lühikese aja kestel pidas tütar ustawalt
oma töötust; kuid wiimaks ilmusid kirjad
ikka harwemalt, kuni nad lõpuks hoopis ära
jäid. Emal oli selle üle nii kahju, et ta ei
suutnud sellele wastu panna; ta kogus oma
raha natukese kottu ja sõitis linna tütart otse-
ma. Ta otsis mitu päewa ilma tagajärjeta.
Lõpuks juhatus keegi teda linna ühe misjio-
näri juure, kes wõida teda aidata.

Enafene läks selle misjionäri juure ja
see lubas kohe lahkelt teha, mis tema wõi-
muses on. Tema esimene juhatus ja nõuanne
oli, et ema lähets kohe ja laseks end suurelt
pildistada ja neid sada remblari teha lasta,
lubades ise selle kulufid tanda aidata. Ema
tegi kohe kuidas kästi. Kui ta pildid ära tõi,
ütles misjionär: „Istu ja kirjuta igale pildile
alla sõnad:“ „Tule toju!“ Kui ta selle oli
lõpetanud, ütles misjionär: „Müüd nõuan ma
teilt weel suuremat asja. Lubage, et ma kõik
need pildid ütshaamal igasse lõbustuse ja
patuorjuse kohta illestiputan“. Ema mõtles
ühe filmapilgu ja ütles siis: „Ma olen wal-
mis selleks kõik tegema, et oma kadumaläinud
tütart illesleida.“

Selle jutu ülejäänud osa ei ole pilt. . .
Wähe aega peale selle tuli üks noortest koos-
new seltskond ühte alamasse koostäimise
kohta. Üks sellest seltskonnast nägi juba
kaugelt ühte usaldatavat näopilti seinalt was-
tuwaatawat. Ustudes lähemale leidis ta et
sõnad: „Tule toju!“ Hing lipus temal kinni
jääma. Kohe lahkus ta oma kõlwatumoist
seltskonnast ja ruttas wälja. Ta ei jäänud
ennem rehule, kui ta oma ema juure jõudis,
kes teda pikki filmi ootas ja rõõmuga wastu
wõttis.

Armas lugeja, kas sa tead, et Jumal, kes
on emad loonud, ka teid armastab? See, kes
on emadele niisuguse südame annud, kas
temal enesel ei peaks südant olema? Misk-
pärast teie siis ütlete: „Mina olen liig suur
patune.“

Kui teie ainult enda wead illestunnistate,
tema annab teile kõi andeks.

Bostoni linnas komistas kord üks nais-
terahwas teel minnes politseijaoskonda ja sai
kuuldes nõnda raskesti wigastatud, et teda
kohe lähemasse haigemajasse wõidi. Tema
terwisline seisukord läks päew-päewalt ikka
halwemaks. Ühel päewal jutustas ta halas-
taja õele oma juhtumise. Tema oli tahtnud
selleks politseisse minna, et oma poja järele-
kuulamiseks sammusid astuda, kes oli todust
Eduna-Kaliforniasse ärajooksnud. Tema oli pea
kõik sealt ümbruse suuremates linnades asu-
wad politseijaoskonnad ja haigemajad läbitäi-
nud ning oma poega otsinud. Ta lõpetas
oma jutustamise sõnadega: „Õde, ühel päewal
wõib ta eht siia haigemajasse tulla ja kui ta
tuleb, siis ütlete temale, et taks isikut oia ole-
mas, kes teda ilalgi pole unustanud ega
unusta. Õde mõtles mõne minuti ja küsis
siis: „Ütle mulle kes need taks isikut on, et
ma seda temale teatada wõin, kui ta tuleb.
Wärskawate huultega ja piisafilmi wastas-
ta: „Ütle temale, et need taks on Jumal ja
tema ema“. Jeesus on meie eest oma elu
annud ja ta ei unusta meid ilalgi“.

„Kui meie oma patud illestunnistame,
siis oia tema ustaw ja õige, et ta meile meie
patud andeks annab ja teeb meid puhtaks
kõigest ülelohtust“. 1. Joan. 1, 9.

S. U. Rogelt jäle.

Mõtted mõtete üle

Kui ruttu ja sagedasti tekitab meie peas
üks mõtel Misjionäri oia küll edendawad mõt-
ted inimese elus! Kirjutame enesele ette in-
imest, kes ilma mõteteta elaks; mõnikord pais-

tab kui ei oleks mõnel inimesel üldse mõtteid, kuid need on siiski kindlasti olemas. Igal inimesel on olemas mõtted. Tähtis on ainult see, kas inimese mõtted ka alati tema elu ülesannetega kokkufülas on, kas nad wahest koguni tahtawalt selle pääle ei mõju. Võib küll õigusga öelda, et siin awatellewas, materiaalses maailmas mõtete pääle liiga wähe rõhtu pannofse. Ja seda ei mitte sellepärast, et neid ehk liiga wähe on, waid hoopis sellepärast, et neid nii arwuta palju on. Et asi tõelikult nõnda on, siis on igal mõtlejal inimesel tarwis ka lord oma mõtete üle järele mõelda. Mõtted ei ole mitte tolliwabad! Kui fagedast on seda sõna räägitud ja kirjutatud ja ometi nii wähe tählepandud!

Õhteks tekkib mõte meie hoopis tählepämatalt ja ei ärata ka tohe meie wahematki tählespanu, — mõeldakse, et aga ma siis seda mõtet ilalgi teoks tee — kuid selle mõttele ei seista mitte tarwilise sübidusega wastu; ta tuleb itka ja jälle ja wiimaks harjutakse sellega ära ning õhtakse selle teostamisteks teed.

Nõnda saab mõtteft tegu ja võib kindlasti öelda, et mõte on teo sünnitaja. Sellejärele täib siis mõte iga teadliku teo eel. Kes tahab, et tema teod üht teatud felti oleksid, see pangu tähele misfugused tema mõtted on, misfugustele ta endas maad annab. Op. I. 14, 22. Head mõtted on head teod!

Inimese mõtted, misfugune lähtis, järelbustikas asi! Kuidas inimene enda südamis mõleb, nõnda ta ka on. See on päris tõsi.

Mõtted määravad ära meie teod. Kui tegusid järjekindlalt korratakse, tekkib neist lõpeks harjumus.

Harjumuste kogust kujuneb aga meie iseloomus. Et nüüd iseloomu kujundamisel õige edu ja jäädawus oleks, peame selle juures ka õigest otfoft peale hakkama ja seda wõime ainult siis, kui meie eneste mõtetemaailma üle walwame ja walitseme. Südamis seest tulewad wälja kurjad mõtlemised... Mott. 15, 19. Siin nimetab Kristus ise kohta, kust patt end harendama hakkab.

Sellepärast peame walwama ja mitte mõtlematalt igale tõuswale mõttele maad andma.

Paneme lord targa Salomoni manitsust tähele, kes ütleb: „Hoiu oma südant enam, kui ühtegi muud asja, sest temast tuleb elu wälja.“ Op. I. 4, 23. Kui palju oleme küll selle eest hoolt kannud? Mitmed meie seast saawad juba esimeste püüete järele nõutat hüüdma: „Ei, see ei lähe mitte, mina ei saa sellega hakkama; ma olen liiga jõuetu selleks.“

Õnn sellele, kes siis „mina“ peale õiget rõhtu paneb ja abitult selle poole waatab, kes on ütelnud: „Mina olen nõdrade sees wägaw“ Kristus tahab nõdrade sees wägaw olla. 1. Tim. 1, 12. Kuid siiski jääb see wõitlus testwaks, eluõgseks.

Nüüd ütleb aga keegi: Aga mina ei suuda ju niifuguseid mõtteid ärahoida. Seda mudugi mitte. Mõtted ilnuwad itka ja jälle uuesti.

Küsim'ne on ainult see, kas meie nendega tegewuses oleme. Meie ei wõi keelata lindu üle meie pea lendamast, aga kui nad meie pea peale pesa teha tahawad, seda wõime küll tahtada.

Püüame sellepärast walwel olla ja igal filmapilgul eneste mõtteid kontrolli all pidada. Igal filmapilgul meie elus on jäädawad järeldused.

Kui tähtis on sellepärast manitsus: „Pidage aega kalliks!“

Kuid teiselt poolt ei tohi meie ka jälle midagi järelmõtlematalt ega tählepämatalt teha. Meie ei peaks ilalgi midagi filmapilse mõtlemata tungi mõjul tegema, waid püüdma enda mõtetele teatud kindel kõlbline siht anda, nagu seda Paulus soowitab, öeldes: „Mis muud, wennad, mis tõsine, mis auus, mis õige, mis kasin, mis lõbus, mis hea on kuulda, kui üks hea komme ja mis kiituse wäärt on, see peale mõtelge.“ Wil. 4, 8. Kas ei ole meile siin mõtete kohta aulised juhtnõõrid antud? Kui meie wahest raskustesse sattume, siis mõtleme tohe selle kirjakoha peale ja teeme selle järele.

Keele patud

Kõige meie ihu liigete seast on keel kõige suurem pahategija. Jakobus nimetab teda sellepärast liitmeks mis „täis surmajat rõhtu“.

Kuid Jumal võib ka meie keelt pühitseda ja tema saab seda ka siis tegema, kui meie end tema juhatusis alla anname. Paneme sellepärast järgmisi põhimõtteid tähele:

1. Ära räägi ilalgi midagi teiste üle, kui sa midagi head nendest rääkida ei tea.

2. „Urge laste et ühtegi nurjatumat sõna oma suust wälja minna, kuid see, mis hea on, tarwilisiks paranduseks“. Ew. 4. 29.

2. Kui sa teiste üle midagi räägid siis räägi heasoowilikult ja katfu enda sõnu läbi järgmiste küsimuste järele:

- a) Kas on see tõsi, mida sa tahad ütelda?
- b) Ja kui sa tead, et see tõde on, siis küsi endalt, mis otstarbeks sa seda räägid?
- c) On sinu ligamisel selle üle rõõm et sa räägid ja kas on see Jumala meele järele?

1925 — Rooma kiriku püha aasta

Iga 25 da aasta järele pühitseb Room „püha“ aastat. Neil aastail kutsutakse kõiki katoliiklasi üles selleks Rooma tulema, et jääd pattude andeksandmise tunnistusi saada, mida paawst selle aasta jaoks on lastnud valmistada. Isegi need ajalehed, mis sugufed Katoliku kiriku kohta erapooletumad on, avaldavad paawsti näopilti ja kirjeldusi selle suure sündmuse kohta.

Mis otstarbeks on see püha aasta sisse seatud?

Selle kohta lollame Calweri Kirikulegionist wastuse mille kohta järgmist on kirjutatud:

Katoliku juubeliaasta on Bonifatius VIII-da poolt sisse seatud. Paawsti kassa oli puuduses ja sellest seisukohast väljapääsemiseks otsiti abinõusid, milleks paawst jutu lalalilaotas, et iga 100 a. pärast olla Roomas suuri pattude andeksandmise püha pühitsetud. Arhiividest ei leitud midagi, mis seda oleks tõendanud, kuid üks 107 aastane wanamees tõendas et tema ühes oma isaga 100 aastat tagasi olla ühel niisuguse pühal Roomas olnud.

Rahwas ei lastnud end juba 1. jaanuaril enam tagasi hoida ja paawst täitis heasüdamiselt oma soovi, saates välja 12 weebuaril käsikirja (Bulla) ja käsits, et kõik, kes sel aastal vähemalt üks kord igal päewal — nimelt Rooma linna elanikud 30. p. jooksul ja eemalt sisserändajad 15 p. kestel — apostelwürsti kirikus käiwad, saavad täieliku andeksandmise. Warandus, mis arwutad rändajate parwed kofku töid, sai põhjuseks, et roomlased juba 1343 a. paawst Clemens VI dat palusid juba 60 aasta järele püha aastat korjata.

Mutbugi tuldi sellele soowile lahkesti wastu.

Uga sellest et olnud weel küll. Urban VI säedis aastal 1389 püha aastate waheaja 33 aasta pääle, Paul II. 1470 a. isegi 25 aasta pääle. Et 1390. dal a. püha aastal wäifene järeldus all, siis määras paawst Bonifatius IX. järgmise aasta juubeli-aastaks mille kestel väljasaadetud andeksandmise jutlustajad kõigile, kes eelmisel aastal ei olnud wõlnud Rooma tulla, ühe kolmandiku selle summa eest, mis reis Rooma oleks maksnud,

pattude andeksandmist pakkusid... Paul II. säedis aastal 1470 korraga mitmed kirikud Euroopas opostlikirikute asetäitjateks kirikuteks. Ühe iseäralise pühaliku usukombe säedis Alexander VI. 1500 a. sisse. See on et juubeliaasta eeltäiwal jõululaupäewa õhtul paawsti poolt kinni müüritud St. Peetri kiriku juubeli wäraw, ehk kuldne wäraw, kolme teise kiriku kardinaalide poolt awatud saab; see jääb kogu juubeliaasta awatuks ja müüritakse siis järgmise aasta 24 dal detsembril jällegi 24. aastaks kinni“.

Sellest näeme et Rooma kiriku juubeliaasta midagi muud pole, kui iseäralik pattude andeksandmise aasta, mida paawst oma wõimu kaudu teostada lubab.

Andeksandmine — andeksandmine! Niisti-õõdud Kristusest, kes suure waewa oll kogu inimsoo ärakunastamise teostas, minnalise külma südamega mööda ja tormatakse Rooma, küüdatakse jäl mõned küünlad põlema ja tä d-atakse teisi kombeid ning mõeldakse seega endale hingeõnnistuse olemat kindlustanud.

Waesed, petetud inimesed!

Ajakohased,

≡ waimulikud kõned, ≡

peetakse järgmistes linnades:

- Tallinn, Merepuiestee, 14-a.
- Tartus, Pihtwa tän. nr. 10, kort. 2.
- Narwas, Peetri turg, Luschkowi maja nr. 10.
- Rakweres, Piht tän. nr. 68.
- Sapal, Rabala tän. nr. 4.
- Paides, Lai tän. nr. 9.
- Pärnus, Karja tän. nr. 3.
- Kuresaares, Rubermangu tän. nr. 6.
- Walgas, Uus tän. nr. 24.
- Wõrus, Jüri tän. nr. 6.
- Saapsalus, Kalda tän. nr. 15.
- Lõrwas Piht tän. nr. 1.

„Tõe Sõnumi“ aastakäigu hind on 180 m.
Ühtik ur. maksab 15.

Wäljaandja: 1895 a. asutat. 7 p. Ad . Eesti Liit. Tellimised kui ka rahasaadetused saata Martha Raba'le Merepuiestee nr. 14-a Tallinnas.

Wastutaw toimetaja: M. Bärengrub, Posti tän. nr. 48, kort. 5, Narwas, kuhu kaastööd tulewad saata. D-U. „Narwa Kirjastusühisuse“ trükk, Narwas. 1925.